

Metodika X.

Vědecké psaní II.

- pro pokročilé¹

*****

1. Poznámky pod čarou – proč je potřebujeme a jak si s nimi můžeme hrát...

Úkoly 10.5.

1. Najděte ve své literatuře dva příklady pro práci s poznámkami pod čárou (jedna podle vás podařila, druhá méně), představte je krátce v semináři, a vysvětlete, proč je tak hodnotíte (max. 5 min)

3. přečíst si: Helen Sword, Stylish academic writing, points of reference, s. 135-147

4. Denně 30min psaní

Úkoly 10.5.

1. Najděte ve své literatuře dva příklady pro práci s poznámkami pod čárou (jedna podle vás podařila, druhá méně), představte je krátce v semináři, a vysvětlete, proč je tak hodnotíte (max. 5 min)

3. Přečíst si: Helen Sword, Stylish academic writing, points of reference, s. 135-147

4. Denně 30min psaní

Poznámky pod čárou

Funkce:

- Prohloubený odkaz na pozici vlastní práce ve vědecké diskusi
- Odkaz na použité zdroje (literaturu, prameny)
- Ochrana proti plagiátorství
- Přiznání vlastních intelektuálních nedostatků
- Potvrzení přínosu ostatních kolegů

- Akademická ‚hybris‘ (převyšování sebe sama nad ostatními kolegy)
- Vědecká ‚onanie‘ (name-dropping)
- PR pro vlastní bádání
- Ponižování badatelů, se kterými nesouhlasím

Nejznámější citační zvyklosti:

Určí si vydavatel

- Poznámky pod čárou
- Poznámky na závěr
- Přímá citace použité autorů v textu (jméno, rok)

The Czech heretics arrived in Basel displaying a banner bearing a chalice and the phrase "Truth conquers all."³³ The council breathed a collective sigh of relief and thought it providential that Hussite was not entered the city only after dark.³⁴ The main delegation of Hussites caused a great stir. Some reports say multitudes thronged the streets, crowded the windows and took to rooftops to catch a glimpse of Hussites marching down singing hymns. Prokop was a main attraction. The "dreadful figure" and "wild eyes" of the heretics convinced

27 MC 2, 203-9.
28 MC 1, 211-4.
29 Fudge, *The Trial of Jan Hus*, 182-6, 257-60.
30 Mansi 29, 382-5; 30, 251-4; and M
31 Numerous complaints about Vik
32 MC 1, 287-357 with analysis in T
tions on the *Liber diurnus de gest
supplementum 1* (2009) (= Bohem
33 MC 1, 258. This was a Hussite mantra which can be traced to Jerome of Prague. Thomas A. Fudge, *Jerome of Prague and the Foundations of the Hussite Movement* (Oxford, 2016), 33-307.
34 Mansi 30, 260.

Rychlá identifikace zdrojů

Pobouzí k hybris

K upokojení všech jednajících... zbývalo uskutečnit poslední kolo jednání. Legáti navrhovali za jeho... Prah. Do hlavního města Českého království však zatím... nemohl. Husité vážali uznání jeho českého královského titulu... a vyhlášení církevních kompakt... Proto volba padla posléze na... Katedrály... nutí. Katolická městská... pomezi³⁴).

Lepší čtivost textu

Pracnější dohledávání zdrojů

Poznámky pod čárou

Jak správně
citovat?

Když není nic
určeno...

Kdy mám
použít poznámku
pod čárou?

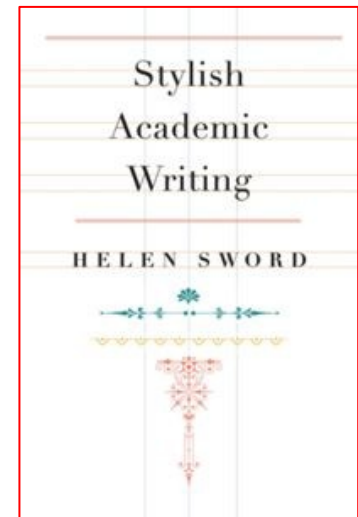
Zlatá pravidla

- Literatura:

Po prvé: vypsát celý titul, po druhé: krátký titul (příjmení autora, zkratka titulu, rok vydání)

- Prameny:

edice: po každé jednotný krátký titul
originál: zdroj, archiv, signatura

I. nezbytné

- Při použití přímé citace (literatura a prameny)
- Při parafrázi
- V rámci dědkologie (hromadné citace)

II. doporučené

- Když chcete odkázat na vedlejší diskusi, do které se zrovna nechcete pouštět
- Když chcete poukázat na kontroversi
- Když chcete poukázat na zajímavost, která se vám do hlavního textu nehodí

III. dobrovolné

- Když chcete krátce rozvést vedlejší problém a myslíte si, že pouhá zmínka nebude stačit

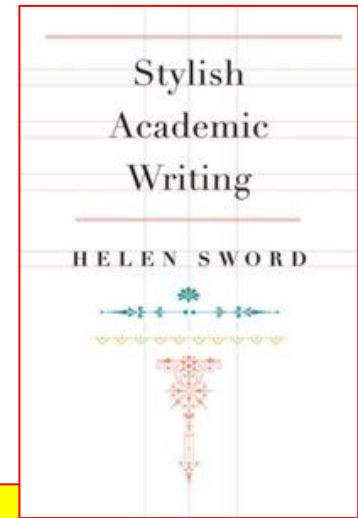

Poznámky pod čárou

**Kolik poznámek
Pod čárou je třeba
udělat na
jedné stránce?**

- Tolik, aby vám nikdo nemohl předhazovat plagiátorství
- Tolik, aby se poznaly vaše zdroje a aby byla srozumitelná vaše argumentace
- průměr: 5-7 poznámek pod čárou/ A4 (cca. 50 na 10 stran A4)

- Dodržovat jednotný citační styl
- Psát poznámky průběžně!

**Poznámky pod
čárou -
volným stylem**

Citovat nejdůležitější, nejnovější publikace, nezapomenout na důležité vedlejší

**Proložit seznamy dědků krátkou větou:
Viz:..., k tomuto problému též:.....**

Použít poznámky jako metakomentář:

- Poukázat na vedlejší diskurzy které souvisí s tematikou (s literaturou)
- Použít poznámku k poukázání na kontroverze
- Použít poznámky pro zajímavé vedlejší informace (ideologické zaměření autora, autorovu biografii)
- Použít poznámku jako ironický komentář
- Použít poznámku jako kritiku (mezery ve výzkumu, chyby v heuristice, chyby ve faktologií atd.)

Pozor! Když zjistíte že vám poznámka bobtná, dejte její obsah do hlavního textu

Co nelze udělat
ani v poznámce
pod čárou:

- Nevytahovat se vlastními výsledky
- Kritizovat kolegy neférovým způsobem, zesměšňovat je
- Točit se okolo hrstky autorů
- Necitovat nikdy nic, co jste neviděli na vlastní oči!

- Citovat smysluplně, tedy vyhnout se na příklad:

1. KAVKA, *Dějiny*, 1975, s. 75.

2. KAVKA, *Dějiny*, 1975, s. 76.

sjednotit na: KAVKA, *Dějiny*, 1975, s. 75-76.

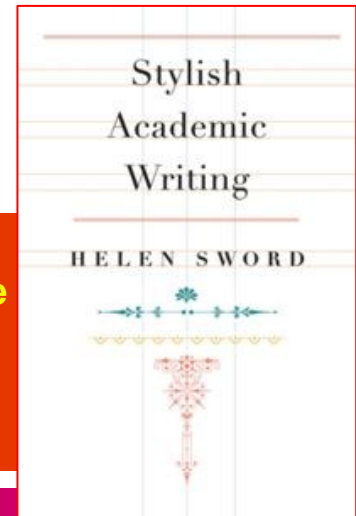
- Prameny:

vždy citovat nejnovější edici, případně originál

Pamatuj:

- Před odevzdáním práce: zkontrolovat poznámky pod čárou na úplnost (citace pramenů) a gramatické chyby
- Když kopírujete poznámky z předchozího textu: vždy znovu přizpůsobit styl!
- Udělat raději více poznámek než příliš málo (plagiát!)
- Psát spíše kratší poznámky nežli rozsáhlé diskuse. Ty patří (možná) do hlavního textu.

Poznámky pod čárou

**Jak se vám líbil seminář?
Co by jste chtěli ještě prohloubit?
Co by se dalo zlepšit?**

Začali jsme jim místo ohnivé vody dodávat pivo.

Zápočet bude za:

- za (hojně) psaní
- za aktivní účast v diskusích
- **Jedna zkušební ‚kapitola‘ (5-15 str.) do konce semestru, na které si můžete vyzkoušet vše, co jsme probírali**